

Fédération Internationale des Communautés Educatives
Internationale Gesellschaft für erzieherische Hilfen
International Federation of Educative Communities
ONG-UNESCO/UNICEF/ECOSOC/CONSEIL D'EUROPE
NEVELŐ OTTHONOK NEMZETKÖZI SZÖVETSÉGE
MAGYARORSZÁGI EGYESÜLETE
1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 165. ☐ 1281 Budapest 27, Pf. 22.
www.fice.hu E-mail: fice@ficeme.axelero.net
☐ FAX: (36-1) 200-79-61 ☐ 392-79-88

Beszámoló

„Magyar Holokauszt Emlékév – 2014.”

FICE - Magyarországi Egyesülete:

„Képtelen képeslapok” pályázatának megvalósítása - Debrecen

Egyesületünk, a FICE, a gyermekek jogaiért száll síkra nemzeti, faji, vagy vallási hovatartozásra való tekintet nélkül. Ennek szellemében nem volt kétséges, hogy a „Magyar Holokauszt Emlékév – 2014.” pályázaton részt vesz.

Mint a pályázat egyik írója fontosnak tartom elmondani, hogy a célcsoport kiválasztása azért esett a jelenleg javítóintézetben élő – előzetes fogva tartásban és jogerős javítóintézeti nevelésre ítélt – 14-19 éves bűnelkövető gyermekekre és fiatalokra, mert tagjai igen keveset tudnak a témáról, így kiemelten fontosnak tartottuk a javítóintézetben élők komplex módszertanra épülő, interaktív formában való felvilágosítását, a társadalmi érzékenyítés elősegítését, a gyermekek és fiatalok szemléletének formálását, tágabb értelemben pedig célunk volt a rasszizmus elleni küzdelemhez való csatlakozás is.

Ezekben az intézetekben élők gyakran szembesülnek az előítéletességgel és a negatív diszkriminációval saját életükben is. A társadalmunk tagjai nem tudnak gyakran megküzdeni ezekkel – az egy folyamat állomásainak is nevezhető – érzésekkel, ha bűnelkövető fiatalokkal találkoznak. Az előítéletesség diszkriminációhoz vezet, a diszkrimináció pedig egyre súlyosabb formákat ölthet. Programunkkal egyesületünk a társadalmi kirekesztés, a rasszizmus ellen kívánt fellépni egy speciális – kirekesztett – célcsoport megszólításával.

A 2014. február 1. – 2014. november 30. között zajlottak a program eseményeinek időbeli ütemezései. A felépített tematika nagyon helyesen először 10 fős csoportokban 2 órás interaktív foglalkozás keretében a zsidóság életével, szokásaival, történelmével ismertette meg a célcsoport tagjait. A Haver Informális Zsidó Oktatási Közhasznú Alapítvány két fiatal munkatársa külön hangsúlyt fektetett arra, hogy a fiatalok megismerjék a tankönyvi adatok mögött húzódó emberi sorsokat, elgondolkodjanak a néhol egy-egy mondattal elintézett történelmi dátumok, események súlyán. Kitértek a részt vevőket különösen érdeklő roma holokausztra. Ez azért is volt fontos, mivel ezeknek a fiataloknak a nagy aránya roma származású. Közülük kevesen hallottak eddig az 1944. augusztus 2.-i tragikus éjről, amikor egyetlen éjszaka alatt négyezer romát meggyilkolva felszámolták az auschwitzi cigány tábort, és kevesen tudták, hogy ezért emlékezik ezen a napon az európai cigányság a roma holokausztra, a Pharrajimosra.

A foglalkozást vezető alapítványi munkatársak így foglalták össze tapasztalataikat:

A FICE „Képtelen képeslapok” című projekt keretében a Haver Informális Zsidó Oktatási Közhasznú Alapítvány részéről összesen 16 foglalkozást tartottunk márciustól májusig 2014-ben. Összesen négy intézményben tartottuk meg 90 perces foglalkozásaink egyikét, az „Identitás, toleranciát”.

A Debreceni Javítóintézetben az első oktatási alkalomra március 19-én került sor. A Haver Alapítvány részéről Ember Kata és Tordai Bence informális oktatók tartottak két kilencven perces foglalkozást. A foglalkozások előtt Dr. Patkó Kornélia fogadott minket, akivel lehetőségünk nyílt beszélgetni az intézmény felépítéséről, irányelveiről és a foglalkozásokon résztvevő csoportokról is megtudtunk néhány fontos információt. Mindkét foglalkozás kifejezetten jól sikerült, és jó hangulatban telt el. A fiatalok mindkét alkalommal nagyon nyitottak és érdeklődők voltak. Szívesen részt vettek a játékokban és gyakorlatokban, jól közreműködtek velünk, oktatókkal és társaikkal is. Érdekes és értékes beszélgetés zajlott mindkét alkalommal. A résztvevők ezek mellett számos kérdést fogalmaztak meg egymás felé és az oktatók felé is. A különleges érdeklődésnek köszönhetően a fiatalok rengeteg új információval térhettek haza a zsidó hagyományokkal, tárgykultúrával, zsidó történelemmel és közösségekkel kapcsolatban. Mindkét alkalommal, a résztvevők igényeire válaszolva, kiemelt helyen foglalkoztunk a sorsközösségek témájával, mely jó lehetőséget biztosított a holokauszt, az üldöztetés és a diszkrimináció kérdéseinek tematizálásához. Külön pozitívuma volt a foglalkozásoknak, hogy az nem volt szükség sem fegyelmezésre, sem pedig a csoportdinamikai folyamatokba való beavatkozásba. Mindez nagyban hozzájárult, hogy a foglalkozások jó dinamikával, oldott hangulatban teljenek, mind az intézeti fiatalok, mind pedig az oktatók számára. A résztvevők érdeklődésének és lelkesedésének jó fokmérője lehet, hogy a 90 perc letelte után, további kérdések, felvetések érkeztek részükről, így néhány perccel még túl is léptük a megadott időkeretet.

A második oktatási alkalomra május 21-én került sor, ekkor is Ember Kata és Tordai Bence tartották a két foglalkozást. Ezek hasonlóan jól sikerültek mint a korábbiak, bár a csoportok fiatalabb életkorából adódóan a foglalkozás bizonyos részei kevésbé működtek gördülékenyen mint az első két csoport esetében. Éppen ezért a beszélgetésre és vitára épülő gyakorlatok helyett a játékosabb, élményszerűbb modulokra helyezték az oktatók a hangsúlyt. Hasonlóan az első foglalkozásokhoz, a fiatalok ezekkel az alkalmakkal is számos kérdést tettek fel az oktatóknak az érintett témákkal kapcsolatban, illetve általában a zsidó hagyományokkal, vallási szokásokkal kapcsolatban is.

Miközben zajlottak az interaktív beszélgetések, a felkért szakkörvezetők előkészültek a rajzszzakköri és a művészeti szakköri foglalkozásokra. Erre az első esemény az volt, hogy mindketten személyesen is részt vettek egy-egy Haver Alapítványos foglalkozáson. Fontosnak tartották, hogy ők is ismerjék a fiataloknak átadott tudást. Tudják mire építhetnek, honnan folytathatják tovább a felkészítést.

Művészeti szakkör

AME_JHSZ/J/674/3/2014. sz. szerződés keretében lebonyolításra kerülő „Képtelenképeslapok” c. projektet az EMMI Debreceni Javítóintézetében 2014. március 17.- június 30. között 5x2 órában és további kiegészítő foglalkozások keretében valósítottuk meg.

A Művészeti szakkör foglalkozásainak egyik fontos eleme volt, hogy a fiatalok megismerkedjenek a holokauszthoz vezető út állomásaival, a tragédia részleteivel, fogalmával, történelmével, melyek kulcsfontosságúak voltak a téma feldolgozásában, a témával kapcsolatos diskurzusban.

A holokauszt társadalmi szinten a magyar történelem feldolgozatlan traumái közé tartozik, napjainkig sem alakult ki igazán egészséges emlékezési kultúra a témával kapcsolatban. Az emlékezés tilalma: az elhallgatástól egészen a holokauszt tagadásig, a felejtés tilalma: az újra-traumatizáló emlékezés, a tettes-áldozat traumák ma is jelen vannak társadalmunk különböző szinterein, ma is átszövik, alakítják gondolkodásunkat, Fontos kérdés a holokauszt kapcsán, hogy létrehozható-e a felejtésnek és az emlékezésnek egy olyan egészséges egyensúlya, hogy nyíltan, elfojtások nélkül nézzünk szembe a múlt történeteivel.

Célkitűzéseink között szerepelt, hogy a foglalkozások keretében személyes történeteken és sorsokon keresztül, megismerjék és lehetőséget kapjanak a fiatalok saját vélemény megfogalmazására, kifejtésére.

A feldolgozásra került színdarab, színpadi produkció a személyes vélemény érzelmi kifejezését erősítette. Az előadás eleme Pilinszky János verseinek megszólaltatása, zenés mozgásszínházi formákkal történő színpadra állítása.

A foglalkozások a kritikus gondolkodás, vitakultúra, kommunikációs képességek, elemző képesség, ismeretszerzési képességek, munkaszervezés, együttműködés kompetenciák, készségek fejlesztéséhez járult hozzá.

A fiatalok a művészeti szakkörbe önként jelentkezés alapján kerülhettek be. a foglalkozásokon szívesen vettek részt és személyes sikerélményt jelentett az előadáson való részvétel.

A színpadra állított előadásunk „Felszállt a füst és eltakarta a napot” címmel lett bemutatva. A megvalósításban résztvevő fiataloknak a színpadi produkció nem csak a múlt, hanem a mindenkori rasszizmus elitelését is jelentette, felszínre hozva, kifejezve saját roma identitásuk problémáit.

Pillanatkép a próbáról

Művészeti szakkör tematikája

Pedagógiai értelemben a dráma "olyan játék, amely felépít egy képzeletbeli világot, szereplőit ebbe bevonja, valós problémákkal ütközteti őket, ezáltal valós tudásra és tapasztalatokra tesznek szert. A dráma ereje abban rejlik, hogy: a dráma - cselekvésnek tűnik. Cselekvésbe ágyazott gondolkodás ez, melynek célja a jelentésteremtés, közvetítő közege pedig két kontextus (a valós történet és a megjelenített tartalom) kölcsönhatása" - fogalmazza meg Gavin Bolton a módszer lényegét.

Hozzásegít ahhoz, hogy egy-egy téma valódi élménnyé váljon a fiatalok számára, élethelyzetként, akcióként éljék meg azokat, hozzásegítve őket saját gondolataik, ötleteik kifejezéséhez és gyakorlati megvalósításához.

Jellegéből adódóan a tanítási dráma módszerével a saját kultúra számos eleme, vonatkozása (versek, dalok, hagyományok) építhető be a foglalkozásokba, amelyek az identitás erősítésének, illetve más kultúrák (hasonlóságok és különbségek) megismerésének, sőt megértésének irányába hatnak.

A gyerekeken megfigyelhetjük, hogy leghatékonyabban cselekvés közben tanulnak. Az is megfigyelhető, hogy a gyerekek többnyire meglévő tapasztalataikat használják fel arra, hogy az új ismereteket, információkat értelmezzék, és amennyiben megadjuk nekik a lehetőséget az ismert és az ismeretlen tartalmak közti hidak megépítésére, akkor újszerű tanulói státussal is felruházzuk őket, illetve segítséget adunk ahhoz, hogy saját tanulási módszereiket kialakítsák: tanulva tanulni segíthetjük őket.

A drámapedagógia az a - tanítás és nevelés számos vonatkozásában alkalmazható - módszer, amely más műalkotásokhoz hasonlóan képzeletbeli világot teremt. A résztvevők játéktevékenységet folytatnak, szereplőként vannak jelen.

Tematikus anyag, program

Cél: A fiatalok megismerkedjenek a holokauszt a tragédia részleteivel, fogalmával, történelmével, melyek kulcsfontosságúak a téma feldolgozásában, a témával kapcsolatos diskurzusban. A produkció színpadra állításában.

	TEMATIKUS ANYAG	PROGRAM
	DRÁMAJÁTÉKRA TÖRTÉNŐ FELKÉSZÜLÉS	DRÁMAJÁTÉKRA TÖRTÉNŐ FELKÉSZÜLÉS JÁTÉKAINAK, GYAKORLATAINAK VÉGZÉSE.
1.	<i>Koncentrációs és lazító gyakorlatok Mozgásgyakorlatok</i>	<i>Koncentrációs és lazító gyakorlatok végzése Mozgásgyakorlatok végzése gimnasztikai gyakorlatokkal.</i>
	<i>Beszéd- és légzésgyakorlatok. Beszédkészséget fejlesztő játékok.</i>	<i>Beszédgyakorlatok végzése: a légzőkapacitás növelése, az egyre kifejezőbb szóbeli megnyilvánulások realizálása érdekében; küzdelem a beszédbeli modorosságok ellen; felkészülés a hangerő- és a tempóváltásokra, a halk és érthető beszédre</i>
2.	<i>Megjelenítő, kifejező, mimetikus gyakorlatok</i>	<i>Mimetikus gyakorlatok végzése csoportban; egymás korrigálásának tanulása; koncentráció, átélő gyakorlatok végzése</i>
	Kapcsolatteremtés és kommunikáció Egyszerűbb interakciós gyakorlatok.	Kapcsolatteremtő, kommunikáció Interakciós gyakorlatok végrehajtása.
3.	Gyakrabban alkalmazott drámai konvenciók: - belső hang - gondolatkövetés - levél, napló - állókép - szertartások	Gyakrabban alkalmazott drámai konvenciók megismerése és alkalmazása.

	NYILVÁNOS SZEREPLÉS	FELKÉSZÜLÉS NYILVÁNOS SZEREPLÉSRE
4.	<i>Rövid jelenetek, szerkesztett játékok</i>	<i>Rövid jelenetek, szerkesztett játékok eljátszásának tanulása, begyakorlása</i>
5.	<i>Színpadi felkészülés, fellépések</i>	<i>Felkészülés a fellépésre. A színpadi fellépés tanulása, gyakorlása</i>

Rajzszaakkör

Tematika:

Cél: megismertetni a fiatalokat a holokauszt tragédiájával, s azon keresztül azzal, hogy a diszkrimináció milyen végtelenségig súlyos következményekkel járt a múltban, s járhat a jövőben.

A fiatalok túlnyomó többsége társadalmi helyzetéből adódóan már így vagy úgy, de érintett a hátrányos megkülönböztetésben, s sajnos tőlük is gyakran elhangzik a magyarok- cigányok kifejezések pejoratív használata. Ezért is jó az, ha ebben az igen csak speciális és érzékeny közegben, amilyen a Debreceni Javítóintézet együtt gondolkodva, valós ismeretek birtokában a vizualitás eszközeivel tudják kifejezni érzéseiket a fiatalok.

A fogvatartottak egy jelentős hányada szabadidejében foglalkozik rajzolással vagy egyéb kreatív

tevékenységgel (pl. versírással, s vesznek részt drámapedagógiai foglalkozásokon is alkalmanként). Azonban jelenleg szervezett formájában nem működik képzőművész kör, viszont az igénye megvan annak, hogy alkotó felnőtt iránymutatása alapján együtt dolgozhassanak, ezért is nagyszerű lehetőség a jelenlegi pályázat. Az elmúlt időszakban mind az egyéb tanműhelyi foglalkozások alatt, mind a délutáni csoportlátogatásaim során volt lehetőségem megtapasztalni azt, hogy mely fiatalokat érdemes érdeklődésük s adottságaik alapján a rajzszakkör munkájába bevonni. Ezek azok a fiatalok, akik valódi örömmel fogadták meghívásomat.

A foglalkozásokat megelőzően tehát beszélgetésekre kerül sor, korabeli dokumentumokat is megtekintenek a fiúk. A meghatározott 5 alkalom (10 óra) természetesen nem elegendő még a holokausztról való emlékezésre sem, ezért amellet, hogy rögzítésre kerül a foglalkozások menete alkalmanként, a valós alkotómunkához további lehetőséget (foglalkozásokat) adunk a fiataloknak annak reményében, hogy alkotóközösséget tudunk létrehozni.

Az anyagigény meghatározásánál is ez volt a fő szempont. Amellet, hogy megvásárlásra kerültek a szükséges grafikai, festészeti eszközök, alapanyagként tekercses vásznat vásároltam (annak vakramázását, kifeszítését a csoport együtt fogja már elvégezni). Szeretném, ha a fiúk megismerkednének számukra új technikai fogásokkal, mely ismeretek birtokában önállóan is tudnak alkotni (többnyire csak rajzolni szoktak, a festéssel szemben pedig általában fenntartásosak).

A foglalkozások menete:

1. alkalom (1-2. óra)

A program megvalósításához szükséges anyagok előkészítése, vakramázás, vászon feszítése, alapozás stb. Anyagismeret, vázlatkészítés.

2. alkalom (3-4. óra)

Kompozíciós vázlatok, mozgástanulmányok, (krokik készítése) kis méretben.
Felhasznált anyagok (grafit, pasztelkréta).

3-4. alkalom (5-8.óra)

A tanulmányok nagyobb méretbe való átültetése (festés).

5. alkalom (9-10. óra)

Az elkészült munkák kiállíthatóvá tétele (pl. fixálás), az elvégzett program közös értékelése, a saját- és egymás alkotásairól véleményformálás, (mennyire sikerült az eltervezetteket megvalósítani).

Jónás Benjámin Szilva Győző	Az élet fája EMMI Debreceni Javítóintézet
Nagy Márk Horváth Richárd	Gázkamra EMMI Debreceni Javítóintézet
Balogh István Demku Tamás	Erőltetett menet EMMI Debreceni Javítóintézet
Balogh Krisztián Jónás Imre	Peronon EMMI Debreceni Javítóintézet
Milák Alex Lakatos Tamás	Kiszolgáltatva EMMI Debreceni Javítóintézet
Nagy Márk	Anya gyermekével EMMI Debreceni Javítóintézet
Szilva Győző	Védtelenül EMMI Debreceni Javítóintézet
Demku Tamás	Út a pusztulásba EMMI Debreceni Javítóintézet
Milák Alex	Kiúttalanság- vonulnak az emberek EMMI Debreceni Javítóintézet
Lakatos Tamás	Vonat EMMI Debreceni Javítóintézet

A felkészítő tanár tapasztalatai, élményei:

Amikor az általam vezetett rajzszakkör kapcsán először találkoztam a gyerekekkel és elkezdtünk beszélgetni, a legfontosabb célom az volt, hogy a holokauszt történetét ne, mint egy 70 évvel ezelőtti, tehát régen elmúlt borzalmat vetítsem eléjük, hanem igyekeztem hangsúlyozni számukra, hogy az akkori események mély sebet hagytak minden családban, és ez a mai napig gyógyíthatatlan, s hogy ordas eszmék teret nyernek milyen elvetemülté válik az ember.

Megdöböntem ugyanakkor, hogy saját családjairól kérdezve a fiúk ismeretei mennyire hiányosak.

Gyakran még nagyapjuk-dédapjuk személye sem ismert a számukra, így az ő történetük talán örökre eltűnt. Elgondolkoztunk azon, hogy gyakran milyen kis dolgokon múlt egy ember élete, s hogy most mi ülünk itt együtt a padokban...

Én is meséltem a nagyapámról aki gazdatiszt volt és az emberek akarták bűjtatni, de ő ment három gyermeket maga után hagyva s pusztult el az orosz hadifogságban, s meséltem a másik nagyapámról is, akinek a temetésén gyerekként kérdeztem apámat, hogy kik azok az idős bácsik, s ő azt válaszolta, hogy azok azért jöttek most el ide, mert őket ő mentette meg negyven évvel korábban.

Tapasztalatom szerint az intézet fiataljainak a motiváltságát egy-egy programban való részvételükkor az általuk remélt-megérdemelt, jutalmazás határozza meg elsősorban. Örömmel láttam, hogy ez most nem így történt. Az alkotások elkészültét követően jónéhányan megköszönték, hogy részt vehettek ebben a munkában, és izgalommal várták, hogy a kiállítás megrendezésekor milyen lesz azok fogadtatása.

A Debreceni Javítóintézet aulája ahol első alkalommal kerültek kiállításra a társintézetekben és helyben elkészített alkotások, zárt geometriai formájával megfelelő környezettel bizonyult. A benyújtott munkákra tekintve megállapítható, hogy bár egymástól több száz kilométerre készültek, csak mély együttgondolkodás és azonos értékek mentén készülhettek el ennyire egységesen.

Nagy Márk, Horváth Richárd: **Gázkamra**

Miközben zajlottak a szakköri foglalkozások, egy emlékezetes kirándulással lettek gazdagabbak a pályázat részt vevői. Egy napfényes tavaszi napon meglátogattuk a pesti Dohány utcai zsinagógát. A fiatalokat itt ért hatások úgy érzelmileg, mint értelmileg nagyban hozzájárultak a művészi produkciók tökéletesítéséhez. Különösen nagy hatással voltak a gyermeki lelkekre a haláltáborokat megjárt túlélők beszámolóit. Volt olyan fiatal, aki megkérte a mesélő idős hölgyet a látogatás végén, hogy engedje meg neki, hogy megölelhessen. Úgy gondolom, ez a gesztus magáért beszél!

Életfa

Augusztus elsején pezsgett az élet a debreceni javítóintézet falai között. Mi voltunk a pályázati művészeti találkozó vendéglátói. Az időpont nem véletlen. Augusztus 2. a roma holokauszt emléknapja.

Már előző nap berendeztük intézetünk halljában, a pályázatban részt vevő 4 intézményből korábban megérkezett rajzsakkori munkákból a kiállítást. Olyan értékes és gazdag volt az anyag, hogy az intézményünk dolgozói nehezen hitték el, hogy ezeket a mély gondolatokat hordozó műalkotásokat 14-18 éves fiatalok készítették.

A média érdeklődését is felkeltette kulturális találkozóink:

<http://www.dehir.hu/debrecen/racsok-es-gazkamra-dramai-alkotasok-a-roma-holokausztrol/2014/08/01/>

A találkozó iránt akkora volt az érdeklődés, hogy kevésnek bizonyultak az előre elkészített széksorok. Jelentős mennyiségű pótszék sorok behelyezésére volt szükség, hogy mindenkinek biztosítani tudjuk a kényelmes elhelyezkedést.

A művészeti találkozó halk gordonka szóval kezdődött. A zene megnyugtatta az emlékezni érkezők lelkét, elcsendesült a terem!

A köszöntéseket követően az intézmények művészeti szakkörei mutatták be a produkcióikat. Minden előadás nagyszerű és egyedi volt!

„Felszállt a füst és eltakarta a napot”
Debreceni fiatalok előadása

Egy szösszenetnyi szünet után a rajzkiállítást Somogyi Béla, Debrecen város kulturális polgármester - helyettese nyitotta meg, és átadta a legjobb művészeti munkákért a díjakat, okleveleket.

Nem volt hosszú a megérdemelt pihenés, mert szeptember elsejével elkezdődtek az irodalmi szakköri foglalkozások. Cél: a Radnóti Miklós emléknapra való felkészülés.

Irodalmi szakkör

AME_JHSZ/J/674/3/2014. sz. szerződés keretében lebonyolításra kerülő „Képtelenképeslapok” c. projektet az EMMI Debreceni Javítóintézetében 2014. szeptember 1. – október 31. között 5x2 órában és további kiegészítő foglalkozások keretében valósítottuk meg.

Az irodalmi szakkör foglalkozásainak egyik fontos eleme volt, hogy a fiatalok megismerkedjenek a holokauszthoz vezető út állomásaival, a tragédia részleteivel, fogalmával, történelmével. Megismerkedjenek Radnóti Miklós költészetével, sorsával melyek kulcsfontosságúak a téma feldolgozásában.

Radnóti Miklós gondolatainak középpontba állítása

A harmincas évek végének, negyvenes évek elejének egyre nyomasztóbb, antiszemita légkörében Radnóti - kitalált sorstársaihoz hasonlóan - megpróbálta megőrizni méltóságát, választott hivatását: alkotott, írt, fordított. Nem volt hajlandó elfogadni a bélyeget. "Zsidóságomat sohase tagadtam meg, 'zsidó felekezetű' vagyok ma is ..." - írta 1942-ben - "de nem érzem zsidónak magam, a vallásra nem neveltek, nem szükségletem, nem gyakorlom, a fajt, a vérrögöt, a talajgyökért az idegekben remegő ősi bánatot baromságnak tartom és nem 'szellemiségem' és 'lelkiségem' és 'költőiségem' meghatározójának...A zsidóságom 'életproblémám', mert azzá tették a körülmények, a törvények, a világ. Kényszerből probléma. Különben magyar költő vagyok,...s nem érdekel..., hogy mi a véleményem erről a mindenkori miniszterelnököknek...Ezek kitagadhatnak, befogadhatnak, az én

'nemzetem' nem kiabál le a könyvespolcra, hogy mars büdös zsidó, hazám tájai kinyílnak előttem, a bokor nem tép rajtam külön nagyobbat mint más, a fa nem ágaskodik lábujjhegyre, hogy ne érzem el a gyümölcsét. Ha ilyesmit tapasztalnék - megölném magam, mert másként, mint élek, élni nem tudok, s mást hinni és másképp gondolkodni sem."

Célkitűzéseink között szerepelt, hogy a foglalkozások keretében lehetőséget kapjanak a fiatalok saját vélemény megfogalmazására, kifejtésére.

A feldolgozásra került Radnóti Miklós élete, költészete a személyes vélemény érzelmi kifejezését erősítette. Az előadás Radnóti Miklós verseinek megszólaltatása, színpadra állítása az irodalmi szakkörben résztvevő fiatalokkal.

A foglalkozások a kritikus gondolkodás, vitakultúra, kommunikációs képességek, elemző képesség, ismeretszerzési képességek, munkaszervezés, együttműködés kompetenciák, készségek fejlesztéséhez járult hozzá.

A fiatalok az irodalom szakkörbe (10 fő) önként jelentkezés alapján kerültek be. A résztvevők a foglalkozásokon szívesen vettek részt és személyes sikerélményt jelentett számukra a készülő előadásra történő felkészülés.

A létrehozott előadás címe: „ A sötét fák sora eldőlt” Radnóti Miklós versének „Járkálj csak, halálraítélt!” egyik sorát idézte.

A holokauszt feldolgozása, Radnóti Miklós életének megismerése mélyen megérintette a fiatalokat. Sokan közülük még nem hallottak róla, vagy zavaros, homályos ismereteikkel rendelkeztek.

A foglalkozások menete:

1. alkalom (1-2. óra)

A fiatalok megismerkedtek a holokauszthoz vezető út állomásaival, a tragédia részleteivel, fogalmával, történelmével,

2. alkalom (3-4. óra)

Radnóti Miklós költő életútja, költészete

3-4. alkalom (5-8.óra)

Felkészülés az EMMI Aszódi Javítóintézetben megrendezésre kerülő „Radnóti Emléknep” c. vers és prózamondó versenyre

5. alkalom (9-10. óra)

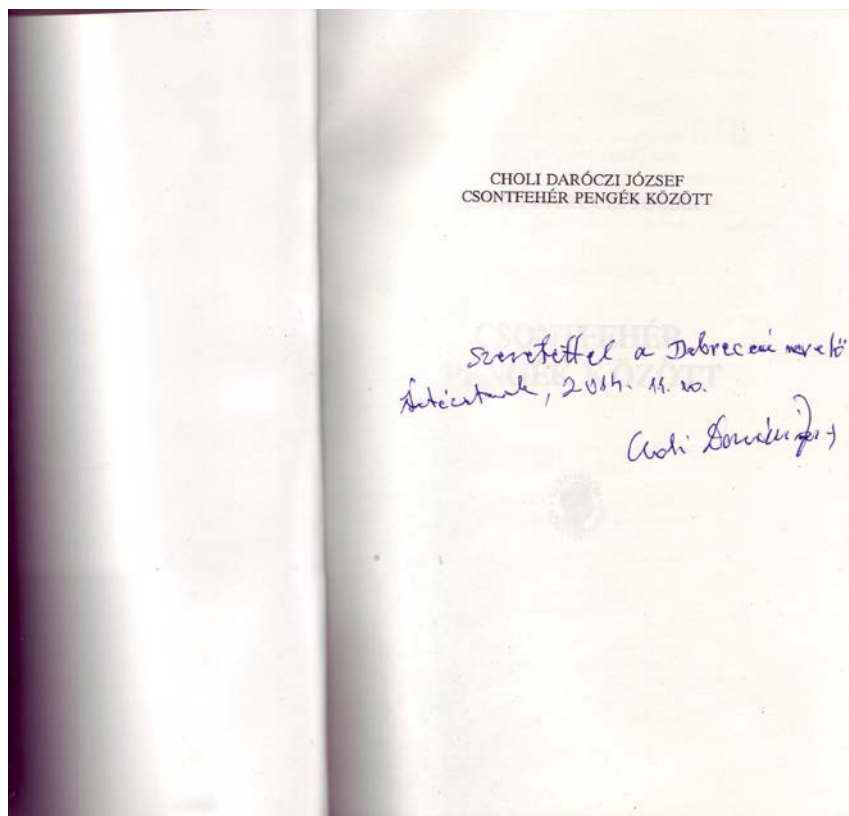
Felkészülés az EMMI Aszódi Javítóintézetben megrendezésre kerülő „Radnóti Emléknep” c. vers és prózamondó versenyre

Irodalmi szakkör

Az aszódi találkozó hasonlóan gazdag kulturális programot prezentált.

Számunkra nagy megtiszteltetés volt, hogy a meghívott vendégként jelen lévő Choli Daróczi József cigány költő a mi művészeti csoportunkat tüntette ki egy dedikált verseskötetével.

Nagy élmény volt a fiatalok számára a pályázat záró rendezvénye is, amikor a rajzpályázat és a szavalóverseny győztesei meglátogatták a Holokauszt Emlékközpontot Budapesten.

Fiataljaink tudása gyarapodott, érzéseik gazdagodtak. A sikeres szakköri munkák önbizalmat növelő hatása sem elhanyagolható.

Beszélgetve velük érezhető, hogy ismerik az előítélet, a kirekesztés, a diszkrimináció, a rasszizmus szavak jelentését és jelentőségét egyaránt. Bízunk benne, hogy átöröklődik a megszerzett tolerancia érzése az elkövetkezendő hetekben, hónapokban felvételre kerülő fiatalokra is, és megsegíti a békés egymás mellett élést az intézményünk falain belül!

Debrecen, 2014. november 30.

Dr. Patkó Kornélia
EMMI Debreceni Javítóintézet